

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 10. apríla 2014 (*)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Duševné vlastníctvo – Autorské práva a s nimi súvisiace práva – Zosúladenie niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti – Smernica 2001/29/ES – Článok 5 ods. 2 písm. b) a článok 5 ods. 5 – Právo rozmnožovania – Výnimky a obmedzenia – Rozmnožovanie na súkromné použitie – Legálny pôvod rozmnoženiny – Smernica 2004/48/ES – Pôsobnosť“

Vo veci C-435/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko) z 21. septembra 2012 a doručený Súdnemu dvoru 26. septembra 2012, ktorý súvisí s konaním:

ACI Adam BV a i.

proti

Stichting de ThuisKopie,

Stichting Onderhandeligen ThuisKopie vergoeding,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory L. Bay Larsen, podpredseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu štvrtej komory, sudcovia M. Safjan, J. Malenovský (spravodajca) a A. Prechal,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. októbra 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- ACI Adam BV a i., v zastúpení: D. Visser, advocaat,
- Stichting de ThuisKopie a Stichting Onderhandeligen ThuisKopie vergoeding, v zastúpení: T. Cohen Jehoram a V. Rörsch, advocaten,
- holandská vláda, v zastúpení: C. Schillemans a M. Noort, splnomocnené zástupkyne,
- španielska vláda, v zastúpení: M. García-Valdecasas Dorrego, splnomocnená zástupkyňa,

- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,
 - litovská vláda, v zastúpení: D. Kriauciūnas a J. Nasutavičienė, splnomocnení zástupcovia,
 - rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, splnomocnený zástupca,
 - Európska komisia, v zastúpení: J. Samnadda a F. Wilman, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 9. januára 2014,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 ods. 2 písm. b) a článku 5 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230), ako aj smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou ACI Adam BV a niekoľkými ďalšími podnikmi (ďalej len „ACI Adam a i.“) na jednej strane a Stichting de Thuiskopie (ďalej len „Thuiskopie“) a Stichting Onderhandeligen Thuiskopie vergoeding (ďalej len „SONT“), dvoma nadáciami, pričom prvá je poverená výberom a rozdelením poplatku účtovaného výrobcom alebo dovozcom nosičov určených na rozmnožovanie literárnych, vedeckých alebo umeleckých diel na súkromné použitie (ďalej len „poplatok za rozmnoženinu na súkromné použitie“) a druhá je poverená stanovením výšky tohto poplatku, na strane druhej, týkajúceho sa skutočnosti, že SONT pri stanovení výšky uvedeného poplatku zohľadňuje ujem vyplývajúcu z rozmnoženín vyhotovených z nelegálneho zdroja.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2001/29

- 3 Odôvodnenia 22, 31, 32, 35, 38 a 44 smernica 2001/29 znejú:
„(22) Cieľ, ktorým je primeraná podpora šírenia kultúry sa nesmie dosahovať za cenu obetovania prísnej ochrany práv alebo tolerovaním nelegálnych foriem distribúcie falšovaných alebo pirátskych diel.

...

(31) Je potrebné zabezpečiť primeranú rovnováhu práv a záujmov medzi rôznymi kategóriami nositeľov práv, ako aj medzi rôznymi kategóriami nositeľov práv a používateľmi predmetov ochrany...

(32) Táto smernica poskytuje kompletne vymenovanie výnimiek a obmedzení práva rozmnožovania a práva verejného prenosu. Niektoré výnimky alebo obmedzenia platia iba pre právo rozmnožovania, ak je to potrebné. V tomto zozname sa primeraným spôsobom zohľadňujú rôzne právne tradície členských štátov, pričom sa súčasne zameriavajú na zabezpečenie fungovania vnútorného trhu. Členské štáty musia dospieť ku koherentnej aplikácii týchto výnimiek a obmedzení, čo bude možné zhodnotiť pri revíziách uplatňovania legislatívy v budúcnosti.

...

(35) V niektorých prípadoch výnimiek alebo obmedzení musia byť nositelia práv primerane odškodnení, aby sa im dostatočne vynahradiť používanie ich chránených diel alebo iných predmetov ochrany. Keď sa stanovuje forma, podrobné úpravy a možná úroveň vhodnej kompenzácie, treba zohľadniť osobitné podmienky každého prípadu. Pri posudzovaní týchto podmienok je hodnotným kritériom možné poškodenie nositeľa práv vyplývajúce z daného aktu. V prípadoch, keď nositelia práv už dostali platby nejakou inou formou, napríklad ako súčasť licenčného poplatku, nemusí byť potrebná žiadna osobitná alebo samostatná platba. Úroveň vhodnej kompenzácie by mala v plnej miere zohľadňovať stupeň používania technologických ochranných opatrení uvedených v tejto smernici. V niektorých situáciách, keď je ujma nositeľa práv minimálna, nemusí vzniknúť žiadna povinnosť platby.

...

(38) Členské štáty musia mať možnosť poskytnúť výnimku alebo obmedzenie v súvislosti s právom rozmnožovania pre niektoré druhy rozmnožovania zvukového, vizuálneho a audiovizuálneho materiálu na súkromné použitie, ktoré sú doplnené vhodnou kompenzáciou. Sem môžu patriť úvodné alebo pokračujúce systémy odmeňovania ako kompenzácie za ujmu nositeľom práv. Napriek tomu, že rozdiely medzi uvedenými systémami odmeňovania ovplyvňujú fungovanie vnútorného trhu, uvedené rozdiely, vzhľadom na analógovú súkromnú reprodukciu, by nemali mať významnejší dopad na rozvoj informačnej spoločnosti. Súkromné digitálne kopírovanie bude pravdepodobne oveľa rozšírenejšie a má väčší ekonomický dopad. Preto je potrebné náležite zohľadniť rozdiely medzi digitálnym a analógovým súkromným kopírovaním a v niektorých ohľadoch treba medzi nimi rozlišovať.

(44) Ak sa uplatňujú výnimky a obmedzenia uvedené v tejto smernici, musia sa vykonávať v súlade s medzinárodnými záväzkami. Tieto výnimky a obmedzenia sa nemôžu uplatňovať spôsobom, ktorý poškodzuje oprávnené záujmy nositeľa práv, alebo ktorý je v rozpore s normálnym využívaním jeho diela alebo iného predmetu ochrany. Poskytovanie takýchto výnimiek alebo obmedzení členským štátom musí predovšetkým primerane odrážať možný zvýšený ekonomický dopad týchto výnimiek alebo obmedzení v kontexte nového elektronického prostredia. Preto rozsah niektorých výnimiek alebo obmedzení bude možno potrebné viac

obmedziť, ak dôjde k niektorým novým spôsobom použitia diel chránených autorským právom a iných predmetov ochrany.“

4 Článok 2 písm. a) smernice 2001/29 stanovuje:

„Členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, v celku alebo v časti:

a) pre autorov k ich dielam“.

5 Článok 5 ods. 2 a 5 tejto smernice stanovuje:

„2. Členské štáty môžu zabezpečiť výnimky alebo obmedzenia práva rozmnožovania ustanoveného v článku 2 v nasledujúcich prípadoch:

...

b) vo vzťahu k rozmnožovaniu na akomkoľvek médiu vykonanému fyzickou osobou pre súkromné použitie a s cieľom, ktorý nie je priamo ani nepriamo komerčný, za podmienky, že nositelia práv dostanú primeranú kompenzáciu, v ktorej sa zohľadní uplatnenie alebo neuplatnenie technologických opatrení uvedených v článku 6 na dotknuté dielo alebo predmet ochrany;

...

5. Výnimky a obmedzenia ustanovené v odsekoch 1, 2, 3 a 4 sa budú uplatňovať iba v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza ku konfliktu s bežným využívaním diela alebo predmetu ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľa práv.“

6 Podľa článku 6 uvedenej smernice:

„1. Členské štáty poskytnú primeranú právnu ochranu proti porušovaniu akýchkoľvek účinných technologických opatrení, ktoré dotknutá osoba vykonáva s vedomím alebo opodstatneným dôvodom znalosti, že sleduje daný cieľ.

...

3. Na účely tejto smernice sa výrazom ‚technologické opatrenia‘ rozumie akákoľvek technológia, zariadenie alebo súčiastka, ktorá pri bežnom spôsobe použitia je navrhnutá na to, aby predchádzala konaniu alebo obmedzovala konanie vo vzťahu k dielam alebo iným predmetom ochrany, ktoré nie je povolené nositeľom autorského práva alebo akéhokoľvek iného práva súvisiaceho s autorským právom ustanoveného vnútroštátnym právnym predpisom alebo práva *sui generis* ustanoveného v kapitole III [smernice Európskeho parlamentu a Rady 9/96/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, s. 20; Mim. vyd. 13/015, s. 459)]. Technologické opatrenia sa pokladajú za ‚účinné‘, keď je použitie chráneného diela alebo iného predmetu ochrany pod kontrolou nositeľov práv prostredníctvom uplatnenia kontroly prístupu alebo ochranného procesu, ako je šifrovanie, kódovanie alebo iná úprava diela alebo iného predmetu ochrany, alebo mechanizmu kontroly kopírovania, ktorý má ochranný cieľ.

4. Napriek právnej ochrane upravenej v odseku 1, pri absencii dobrovoľných opatrení prijatých zo strany nositeľov práv vrátane dohôd medzi nositeľmi práv a inými dotknutými stranami, členské štáty prijímú príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia, že nositelia práv sprístupnia oprávneným osobám, ktorým bola udelená výnimka alebo obmedzenie podľa vnútroštátneho právneho predpisu v súlade s článkom 5 ods. 2 písm. a), c), d), e), ods. 3 písm. b) alebo e) prostriedky, aby mohli využívať danú výnimku alebo obmedzenie v rozsahu, ktorý je nevyhnutný na využívanie danej výnimky alebo obmedzenia, a tam, kde má oprávnená osoba právny prístup k dotknutému chránenému dielu.

...“

Smernica 2004/48

7 Článok 1 smernice 2004/48 definuje jej predmet takto:

„Táto smernica sa týka opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy potrebných na zabezpečenie vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Na účely tejto smernice pojem ‚práva duševného vlastníctva‘ zahŕňa tiež práva priemyselného vlastníctva.“

8 Článok 2 tejto smernice týkajúci sa jej pôsobnosti vo svojom odseku 1 uvádza:

„Bez toho, aby boli dotknuté prípadné prostriedky, ktoré sú ustanovené v právnych predpisoch Spoločenstva alebo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré sú priaznivejšie pre vlastníkov práv, opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy ustanovené touto smernicou sa uplatňujú v súlade s článkom 3 na každé porušenie práv duševného vlastníctva stanovených právom Spoločenstva a/alebo vnútroštátnym právom príslušného členského štátu.“

Holandské právo

9 § 1 zákona o autorskom práve (Auteurswet, Stb. 2008, č. 538, ďalej len „autorský zákon“) priznáva autorovi literárneho, vedeckého alebo umeleckého diela alebo jeho právnym nástupcom výlučné právo vyhotovovať najmä rozmnoženiny tohto diela, s výhradou obmedzení stanovených zákonom.

10 § 16c ods. 1 a 2 autorského zákona zavádza zásadu poplatku za rozmnoženinu na súkromné použitie. Toto ustanovenie znie takto:

„1. Za porušenie autorského práva k literárnym, vedeckým alebo umeleckým dielam sa nepovažuje vyhotovenie rozmnoženiny celého alebo časti diela prostredníctvom nosiča určeného na výkon, šírenie alebo výklad diela, pokiaľ vyhotovenie rozmnoženiny priamo alebo nepriamo neslúži na obchodný účel, ale slúži len na osobnú potrebu, na štúdium alebo na súkromné účely fyzickej osoby, ktorá rozmnoženinu vyhotovuje.

2. Za vyhotovenie rozmnoženiny v zmysle odseku 1 sa musí zaplatiť primeraná odmena v prospech autora alebo jeho právnych nástupcov. Povinnosť zaplatiť odmenu má výrobca alebo dovozca nosičov v zmysle odseku 1.“

11 § 1019h občianskeho súdneho poriadku (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering), ktorý predstavuje prebratie článku 14 smernice 2004/48, znie:

“v rozsahu, v akom je to potrebné, odchyľne od prvej knihy druhej hlavy dvanásteho oddielu druhého odseku a § 843a ods. 1 účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, znáša dostatočné a primerané trovy konania a iné výdavky, ktoré vynaložil účastník konania, ktorý mal vo veci úspech, pokiaľ to umožňuje spravodlivosť.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 12 ACI Adam a i. sú dovozcovia a/alebo výrobcovia prázdnych nosičov, ako sú CD a CD-R.
- 13 Podľa § 16c autorského zákona sú ACI Adam a i. povinní zaplatiť Thuiskopie poplatok za rozmnoženinu na súkromné účely, ktorého výšku stanovila SONT.
- 14 ACI Adam a i. sa domnievajú, že nie je správne, že táto suma zohľadňuje ujmu, ktorá prípadne vznikla nositeľom autorských práv na základe rozmnožení vyhotovených z nelegálneho zdroja.
- 15 ACI Adam a i. v dôsledku toho podali proti Thuiskopie a SONT na Rechtbank te 's-Gravenhage (Súd v Haagu) žalobu, v ktorej v podstate tvrdili, že poplatok za rozmnoženinu na súkromné použitie stanovený v § 16c ods. 2 autorského zákona je určený výlučne na to, aby kompenzoval ujmu, ktorá vznikne nositeľom autorských práv na základe vyhotovovania rozmnožení, ktoré patrí do ods. 1 tohto ustanovenia, takže výška tohto poplatku nemá zohľadniť náhradu vzniknutej ujmy vyplývajúcej z rozmnožení diel vyhotovených z nelegálneho zdroja.
- 16 Rechtbank te 's-Gravenhage rozsudkom z 25. júna 2008 zamietol návrh, ktorý podali ACI Adam a i.
- 17 ACI Adam a i. proti tomuto rozsudku podali odvolanie na Gerechtshof te 's-Gravenhage (Odvolací súd v Haagu). Uvedený súd rozsudkom z 15. novembra 2010 potvrdil rozsudok, ktorý vydal Rechtbank te 's-Gravenhage.
- 18 Vnútroštátny súd rozhodujúci o kasačnom opravnom prostriedku, ktorý podali ACI Adam a i. proti tomuto rozsudku, sa domnieva, že smernica 2001/29 nespresňuje, či pri stanovení primeranej kompenzácie uvedenej v článku 5 ods. 2 písm. b) tejto smernice treba vziať do úvahy rozmnoženiny vyhotovené z nelegálneho zdroja.
- 19 Za týchto podmienok sa Hoge Raad der Nederlanden rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
 - „1. Má sa článok 5 ods. 2 písm. b) – prípadne v spojení s článkom 5 ods. 5 – smernice [2001/29] vykladať v tom zmysle, že obmedzenie z autorského práva pre rozmnoženiny, ktoré je v ňom uvedené, pričom tieto rozmnoženiny spĺňajú podmienky uvedené v tomto článku, platí bez ohľadu na to, či sa exempláre diela, z ktorého rozmnoženiny pochádzajú, dostali do dispozičnej moci príslušnej fyzickej osoby legálne (t. j. bez porušenia autorských práv držiteľov), alebo toto obmedzenie platí iba pre rozmnoženiny, ktoré vznikli z vyhotovení pochádzajúcich z exemplárov, ktoré sa do dispozičnej moci príslušnej fyzickej osoby dostali bez toho, aby bolo porušené autorské právo?

2. a) Pokiaľ sa na prvú otázku odpovie tak, ako je uvedené na konci tejto otázky, môže použitie ‚trojstupňového testu‘ podľa článku 5 ods. 5 smernice [2001/29] viesť k tomu, že sa rozšíri pôsobnosť obmedzenia podľa článku 5 ods. 2 alebo môže uplatnenie testu viesť len k tomu, že sa rozsah obmedzenia obmedzí?

b) Pokiaľ sa na prvú otázku odpovie tak, ako je uvedené na konci tejto otázky, je norma vnútroštátneho práva, ktorá vedie k tomu, že za rozmnoženiny, ktoré vyhotovuje fyzická osoba na súkromné použitie a ktoré nie sú vyhotovované ani na priame, ani na nepriame komerčné účely, je splatná primeraná kompenzácia bez ohľadu na to, či je vyhotovovanie príslušných rozmnoženín podľa článku 5 ods. 2 smernice [2001/29] dovolené – a bez toho, aby tento predpis obmedzoval právo držiteľa práva udeliť zákaz a jeho nárok na náhradu škody –, v rozpore s článkom 5 tejto smernice alebo s iným predpisom práva Únie?

Je pre odpoveď na túto otázku s ohľadom na ‚trojstupňový test‘ podľa článku 5 ods. 5 smernice [2001/29] relevantné, že (ešte) nie sú k dispozícii technické opatrenia, ktoré by umožnili zakročiť proti výrobe nelegálnych rozmnoženín na súkromné použitie?

3. Uplatní sa smernica 2004/48 v konaní, ako je konanie vo veci samej, v ktorom – po tom, ako členský štát na základe článku 5 ods. 2 písm. b) smernice [2001/29] uložil výrobcom a dovozcom nosičov, ktoré sú vhodné a určené na výrobu rozmnoženín diel, povinnosť zaplatiť primeranú kompenzáciu, ktorá je tam stanovená, a stanovil, že primeranú kompenzáciu treba odvieť organizácii, ktorú označil tento členský štát a ktorá je poverená výberom a rozdelením primeranej kompenzácie – osoba povinná zaplatiť navrhne, aby súd s ohľadom na isté sporné okolnosti, ktoré sú relevantné z hľadiska stanovenia primeranej kompenzácie, rozhodol v neprospech uvedenej organizácie, ktorá sa proti tomu bráni?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

- 20 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa právo Únie, konkrétne článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 v spojení s odsekom 5 tohto článku, má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá nerozlišuje medzi situáciou, v ktorej je zdroj, z ktorého sa vyhotoví rozmnoženina na súkromné použitie, legálny, a situáciou, v ktorej je tento zdroj nelegálny.
- 21 Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 2 smernice 2001/29 priznávajú členské štáty autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, v celku alebo v časti, ich diel, pričom článok 5 ods. 2 tej istej smernice členskými štátom zároveň vyhradzuje možnosť stanoviť výnimky a obmedzenia uvedeného práva.
- 22 Pokiaľ ide o rozsah týchto výnimiek a obmedzení, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora ustanovenia smernice, ktoré sa odchyľujú od všeobecnej zásady zakotvenej v tej istej smernici, musia byť vykladané reštriktívne (rozsudok zo 16. júla 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, bod 56 a citovaný judikatúru).

- 23 Z tohto vyplýva, že sa jednotlivé výnimky a obmedzenia stanovené v článku 5 ods. 2 smernice 2001/29 majú vykladať reštriktívne.
- 24 Okrem toho treba uviesť, že článok 5 ods. 5 tejto smernice vyžaduje, aby sa výnimky a obmedzenia práva rozmnožovania uplatňovali iba v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza ku konfliktu s bežným využívaním diela alebo iného predmetu ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľa týchto práv.
- 25 Ako však vyplýva z jeho znenia, toto ustanovenie smernice 2001/29 sa obmedzuje na spresnenie podmienok uplatnenia výnimiek a obmedzení práva rozmnožovania, ktoré umožňuje jej článok 5 ods. 2 a to, že uvedené výnimky a obmedzenia možno uplatniť iba v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza ku konfliktu s bežným využívaním diela alebo iného predmetu ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľa práv. Článok 5 ods. 5 tejto smernice teda nedefinuje vecný obsah jednotlivých výnimiek a obmedzení uvedených v odseku 2 tohto článku, ale uplatní sa až v okamihu uplatnenia týchto výnimiek a obmedzení členskými štátmi.
- 26 Cieľom článku 5 ods. 5 smernice 2001/29 teda nie je ovplyvniť vecný obsah ustanovení patriacich do pôsobnosti článku 5 ods. 2 tejto smernice, ani predovšetkým rozšíriť rozsah jednotlivých výnimiek a obmedzení, ktoré tento článok stanovuje.
- 27 Z odôvodnenia 44 smernice 2001/29 okrem toho vyplýva, že zámerom normotvorcu Únie bolo pre prípad, že členské štáty stanovia výnimky alebo obmedzenia uvedené v tejto smernici, predvídať, že rozsah týchto výnimiek a obmedzení možno ešte viac obmedziť, ak dôjde k niektorým novým spôsobom použitia diel chránených autorským právom alebo iných predmetov ochrany. Naopak ani toto odôvodnenie, ani nijaké ďalšie ustanovenie uvedenej smernice neuvádzajú možnosť, že by členské štáty mohli rozšíriť rozsah takých výnimiek alebo obmedzení.
- 28 Konkrétne, podľa článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 členské štáty môžu stanoviť výnimku z výlučného práva autora rozmnožovať svoje dielo, pokiaľ ide o rozmnožovanie na akomkoľvek médiu vykonané fyzickou osobou na súkromné použitie a s cieľom, ktorý nie je priamo ani nepriamo komerčný (ďalej len „výnimka pre rozmnoženinu na súkromné použitie“).
- 29 Toto ustanovenie sa však výslovne nevyjadruje k legálnosti alebo nelegálnosti zdroja, z ktorého možno vyhotoviť rozmnoženinu diela.
- 30 Ako bolo pripomenuté v bode 23 tohto rozsudku treba znenie uvedeného ustanovenia vykladať uplatnením zásady doslovného výkladu.
- 31 Takýto výklad vyžaduje, aby sa článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 chápal v tom zmysle, že hoci výnimka pre rozmnoženinu na súkromné použitie nositeľom autorských práv zakazuje dovoľávať sa svojho výlučného práva udeliť súhlas alebo zakázať rozmnoženiny vo vzťahu k osobám, ktoré vyhotovujú súkromné rozmnoženiny ich diel, bráni tomu, aby sa toto ustanovenie chápalo tak, že nad rámec tohto výslovne stanoveného obmedzenia ukladá nositeľom práv povinnosť znášať porušovanie svojich práv, ktoré môže súvisieť s vyhotovovaním rozmnoženín na súkromné použitie.

- 32 Takýto záver podporuje navyše aj kontext, v ktorom sa nachádza článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29, ako aj ciele, na ktorých sa toto ustanovenie zakladá.
- 33 V tejto súvislosti z odôvodnenia 32 smernice 2001/29 na jednej strane vyplýva, že zoznam výnimiek uvedený v jej článku 5 primeraným spôsobom zohľadňuje rôzne právne tradície členských štátov a riadne fungovanie vnútorného trhu.
- 34 Z toho vyplýva, že členské štáty majú možnosť voľby, či zavedú rôzne výnimky stanovené v článku 5 tejto smernice, a to v súlade s právnymi tradíciami, ako náhle sa však rozhodli zaviesť určitú výnimku, musí sa táto výnimka uplatňovať jednotne, aby nemohla ohroziť cieľ zabezpečenia riadneho fungovania vnútorného trhu sledovaný smernicou 2001/29.
- 35 Ak by ale členské štáty mali možnosť prijať či neprijať právne predpisy, ktoré umožňujú, aby sa rozmnoženiny na súkromné použitie vyhotovili aj z nelegálneho zdroja, išlo by jednoznačne o zásah do riadneho fungovania vnútorného trhu.
- 36 Na druhej strane z odôvodnenia 22 tejto smernice vyplýva, že cieľ, ktorým je primeraná podpora šírenia kultúry sa nesmie dosahovať za cenu obetovania prísnej ochrany práv alebo tolerovaním nelegálnych foriem distribúcie falšovaných alebo pirátskych diel.
- 37 Nemožno tak tolerovať vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá nerozlišuje medzi rozmnoženinami na súkromné použitie vyhotovenými z legálneho zdroja a rozmnoženinami vyhotovenými z falšovaného alebo pirátskeho zdroja.
- 38 Okrem toho uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá nerozlišuje, či zdroj, z ktorého bola vyhotovená rozmnoženina na súkromné použitie, je legálny alebo nelegálny, môže porušiť určité podmienky stanovené v článku 5 ods. 5 smernice 2001/29.
- 39 Ak by sa na jednej strane totiž pripustilo, že takéto rozmnoženiny možno vyhotoviť z nelegálneho zdroja, podporovalo by to obeh falšovaných alebo pirátskych diel, čím by sa nevyhnutne znížil objem predaja alebo iných legálnych transakcií súvisiacich s chránenými dielami, čo by zasahovalo do bežného používania diel.
- 40 Na druhej strane môže takáto vnútroštátna právna úprava vzhľadom na konštatovanie v bode 31 tohto rozsudku spôsobiť nositeľom autorských práv neodôvodnenú ujmu.
- 41 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 sa má vykladať v tom zmysle, že sa nevzťahuje na prípad, keď sa rozmnoženiny na súkromné použitie vyhotovili z nelegálneho zdroja.
- 42 V rovnakom kontexte článku 5 ods. 5 smernice 2001/29 si vnútroštátny súd kladie tiež otázku, či pri posudzovaní súladu vnútroštátnej právnej úpravy, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, s právom Únie treba vziať do úvahy, že technologické opatrenia v zmysle článku 6 tejto smernice, na ktoré odkazuje článok 5 ods. 2 písm. b) uvedenej smernice, neexistujú alebo zatiaľ neexistujú v čase uplatňovania tejto právnej úpravy.
- 43 Súdny dvor v tejto súvislosti už rozhodol, že účelom technologických opatrení, na ktoré sa odvoláva článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29, je obmedziť konania

nepovolené nositeľmi práv, t. j. zabezpečiť správne uplatnenie tohto ustanovenia, a zabrániť konaniam, ktoré nesplňajú prísne podmienky stanovené daným ustanovením (pozri v tomto zmysle rozsudok VG Wort a i., C-457/11 až C-460/11, EU:C:2013:426, bod 51).

- 44 Okrem toho v rozsahu, v akom výnimku pre rozmnoženinu na súkromné použitie pritom stanovujú členské štáty, a nie nositelia práv, a teda členské štáty na účely vyhotovenia takej rozmnoženiny povoľujú uvedené použitie chránených diel alebo iných predmetov ochrany, prináleží preto členskému štátu, ktorý povolil zavedením tejto výnimky vyhotovenie rozmnoženiny na súkromné použitie, aby zabezpečil správne uplatňovanie uvedenej výnimky a obmedzil tak konania nepovolené nositeľmi práv (pozri v tomto zmysle rozsudok VG Wort a i., EU:C:2013:426, body 52 a 53).
- 45 Z bodov 39 a 40 tohto rozsudku pritom vyplýva, že vnútroštátna právna úprava, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá nerozlišuje medzi situáciou, v ktorej je zdroj, z ktorého sa vyhotoví rozmnoženina na súkromné použitie, legálny, a situáciou, v ktorej je tento zdroj nelegálny, nemôže zabezpečiť správne uplatnenie výnimky pre rozmnoženinu na súkromné použitie. Okolnosť, že neexistuje žiadne technologické opatrenie uplatniteľné v boji proti vyhotovovaniu nelegálnych rozmnoženín na súkromné použitie, nemôže spochybniť toto konštatovanie.
- 46 Z toho vyplýva, že na posúdenie súladu vnútroštátnej právnej úpravy, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, s právom Únie, sa nemá vziať do úvahy okolnosť, že neexistujú alebo zatiaľ neexistujú technologické opatrenia v zmysle článku 6 tejto smernice, na ktoré odkazuje článok 5 ods. 2 písm. b) uvedenej smernice.
- 47 Napokon záver, ku ktorému dospel Súdny dvor v bode 41 tohto rozsudku, nie je spochybnený so zreteľom na podmienku „primeranej kompenzácie“ uvedenú v článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29.
- 48 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že podľa znenia tohto ustanovenia členské štáty, ktoré sa rozhodnú zaviesť do svojho vnútroštátneho práva výnimku pre rozmnoženiny na súkromné použitie, sú povinné upraviť vyplatenie „primeranej kompenzácie“ v prospech nositeľov práv.
- 49 Treba tiež pripomenúť, že výklad tohto ustanovenia, podľa ktorého by členské štáty, ktoré zaviedli výnimku pre rozmnoženiny na súkromné použitie, ktorú upravuje právo Únie, zahŕňajúcu podľa odôvodnení 35 a 38 tejto smernice pojem „primeraná kompenzácia“ ako základný prvok, mohli voľne nekonzistentným a neharmonizovaným spôsobom spresniť jej parametre, ktoré by sa mohli v jednotlivých členských štátoch líšiť, by však bol v rozpore s cieľom uvedenej smernice, ktorej cieľom je harmonizovať niektoré aspekty autorského práva a s ním súvisiacich práv v informačnej spoločnosti ako aj zabrániť narušeniam hospodárskej súťaže na vnútornom trhu vyplývajúcim z rozdielov medzi právnymi úpravami členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, body 35 a 36).
- 50 Podľa judikatúry Súdneho dvora je účelom tejto kompenzácie odškodniť autorov za používanie rozmnoženiny ich chránených diel na súkromné použitie bez ich povolenia, takže ju treba považovať za protihodnotu za ujmu spôsobenú autorom, ktorá vznikla v

dôsledku takejto rozmnoženiny bez ich súhlasu (pozri v tomto zmysle rozsudok Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, body 30, 39 a 40).

- 51 Osoba, ktorá spôsobila takúto ujmu, t. j. osoba, ktorá na svoje súkromné použitie vyhotoví rozmnoženinu chráneného diela bez toho, aby predtým požiadala o povolenie uvedeného nositeľa práv, je povinná nahradiť ujmu súvisiacu s týmto vyhotovovaním rozmnoženiny tým, že tomuto nositeľovi práv zaplatí kompenzáciu (pozri v tomto zmysle rozsudky Padawan, EU:C:2010:620, bod 45, a Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:3897, bod 26).
- 52 Súdny dvor však pripustil, že vzhľadom na praktické ťažkosti súvisiace s takýmto systémom primeranej kompenzácie, môžu členské štáty na účely financovania primeranej kompenzácie zaviesť poplatok, ktorý nemajú zaplatiť priamo dotknuté súkromné osoby, ale osoby, ktoré môžu preniesť výšku tohto poplatku do ceny za sprístupnenie zariadení, prístrojov a nosičov na vyhotovovanie rozmnoženín, alebo do ceny služby poskytnutia rozmnoženiny, pričom tento poplatok v konečnom dôsledku znáša súkromný užívateľ, ktorý túto cenu zaplatí (pozri v tomto zmysle rozsudky Padawan, EU:C:2010:620, body 46 a 48, ako aj Stichting de Thuiskopie, EU:C:2011:397, body 27 a 28).
- 53 V druhom rade z odôvodnenia 31 smernice 2001/29 vyplýva, že systém poplatkov zavedený dotknutým členským štátom musí zachovať primeranú rovnováhu na jednej strane medzi právami a záujmami autorov, ktorí majú nárok na primeranú kompenzáciu, a na druhej strane právami a záujmami užívateľov predmetov ochrany.
- 54 Systém poplatkov za rozmnoženinu na súkromné použitie, ako je systém dotknutý vo veci samej, ktorý nerozlišuje, pokiaľ ide o výpočet primeranej kompenzácie, ktorá sa má vyplatiť oprávneným osobám, medzi situáciou, v ktorej je zdroj, z ktorého sa vyhotoví rozmnoženina na súkromné použitie, legálny, a situáciou, v ktorej je tento zdroj nelegálny, nedodržiava primeranú rovnováhu uvedenú v predchádzajúcom bode.
- 55 V takom systéme sa totiž vzniknutá ujma, a teda výška primeranej kompenzácie, ktorá sa má vyplatiť oprávneným osobám, vypočíta na základe kritéria ujmy spôsobenej autorom tak v dôsledku rozmnoženín na súkromné použitie vyhotovených z legálneho zdroja, ako aj v dôsledku rozmnoženín vyhotovených z nelegálneho zdroja. Takto vypočítaná suma sa potom v konečnom dôsledku odrazí v cene, ktorú užívatelia predmetov ochrany zaplatí v okamihu, keď sa im dajú k dispozícii zariadenia, prístroje a nosiče umožňujúce vyhotoviť rozmnoženiny na súkromné použitie.
- 56 Všetci užívatelia, ktorí nadobudnú takéto zariadenie, prístroje alebo nosiče sú tak nepriamo potrestaní, pretože tým, že znášajú záťaž spojenú s poplatkom stanoveným bez ohľadu na to, či je zdroj, z ktorého sa vyhotovujú takéto rozmnoženiny, legálny či nelegálny, nevyhnutne prispievajú na náhradu ujmy spôsobenej vyhotovovaním rozmnoženín na súkromné použitie z nelegálneho zdroja, ktoré smernica 2001/29 nepovoľuje, a sú tak nútení znášať nezanedbateľnú dodatočnú záťaž, aby mohli vyhotovovať rozmnoženiny na súkromné použitie, na ktoré sa vzťahuje výnimka stanovená v článku 5 ods. 2 písm. b).
- 57 Takúto situáciu však nemožno považovať za situáciu spĺňajúcu podmienku primeranej rovnováhy, ktorú treba nájsť medzi právami a záujmami oprávnených osôb, ktorým

prináleží primeraná kompenzácia, na jednej strane a právami a záujmami týchto uvedených užívateľov, na strane druhej.

- 58 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú a druhú otázku odpovedať, že právo Únie, konkrétne článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 v spojení s odsekom 5 tohto článku, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá nerozlišuje medzi situáciou, v ktorej je zdroj, z ktorého sa vyhotoví rozmnoženina na súkromné použitie, legálny, a situáciou, v ktorej je tento zdroj nelegálny.

O tretej otázke

- 59 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa smernica 2004/48 má vykladať v tom zmysle, že ju možno uplatniť v konaní, ako je konanie vo veci samej, v ktorom osoby povinné zaplatiť primeranú kompenzáciu navrhujú, aby uvedený súd rozhodol v neprospech organizácie poverenej výberom a rozdelením tejto odmeny medzi nositeľov autorských práv, ktorá sa proti tomuto návrhu bráni.
- 60 Treba pripomenúť, že cieľom smernice 2004/48, ako vyplýva z jej článku 1, je zabezpečiť vymožitelnosť práv duševného vlastníctva zavedením rôznych opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy v rámci členských štátov.
- 61 Súdny dvor rozhodol, že ustanovenia smernice 2004/48 nemajú za cieľ upraviť všetky aspekty spojené s právami duševného vlastníctva, ale len tie z nich, ktoré sa na jednej strane týkajú dodržiavania týchto práv a na druhej strane ich porušenia, stanovujú existenciu účinných právnych prostriedkov určených na predchádzanie, ukončenie alebo nápravu akéhokoľvek porušenia existujúceho práva duševného vlastníctva (pozri rozsudok Bericap Záródástechnikai, C-180/11, EU:C:2012:717, bod 75).
- 62 Okrem toho z článku 2 ods. 1 smernice 2004/48 vyplýva, že predmetné ustanovenia sa obmedzujú na zabezpečenie dodržiavania rôznych práv, ktoré požívajú osoby, ktoré nadobudli práva duševného vlastníctva, teda vlastníci takýchto práv, a nemožno ich vykladať ako ustanovenia, ktoré majú za cieľ upraviť rôzne opatrenia a postupy dané k dispozícii osobám, ktoré nie sú vlastníckmi týchto práv, a ktoré sa netýkajú výlučne porušenia týchto práv (pozri v tomto zmysle rozsudok Bericap Záródástechnikai, EU:C:2012:717, bod 77).
- 63 Takéto konanie, ako je konanie vo veci samej, ktoré sa týka rozsahu systému výnimky pre rozmnoženinu na súkromné použitie a jeho dopadu a rozdelenia primeranej kompenzácie, ktorú musia v súlade s článkom 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 zaplatiť dovozovia a/alebo výrobcovia prázdnych nosičov, nebolo začaté na základe žaloby nositeľov práv smerujúcej k tomu, aby sa zabránilo, ukončilo alebo napravilo každé porušenie existujúceho práva duševného vlastníctva, ale na základe žaloby podanej hospodárskymi subjektmi vo veci primeranej kompenzácie, ktorú sú tieto subjekty povinné zaplatiť.
- 64 Za týchto podmienok nemožno uplatniť smernicu 2004/48.
- 65 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať, že smernica 2004/48 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní v konaní, ako je konanie vo veci

samej, v ktorom osoby povinné zaplatiť primeranú kompenzáciu navrhujú, aby vnútroštátny súd prijal rozhodnutie v neprospech organizácie poverenej výberom a rozdelením tejto odmeny medzi nositeľov autorských práv, ktorá sa proti tomuto návrhu bráni.

O trovách

- 66 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- 1. Právo Únie, konkrétne článok 5 ods. 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti v spojení s odsekom 5 tohto článku sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá nerozlišuje medzi situáciou, v ktorej je zdroj, z ktorého sa vyhotoví rozmnoženina na súkromné použitie, legálny, a situáciou, v ktorej je tento zdroj nelegálny.**
- 2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní v konaní, ako je konanie vo veci samej, v ktorom osoby povinné zaplatiť primeranú kompenzáciu navrhujú, aby vnútroštátny súd rozhodol v neprospech organizácie poverenej výberom a rozdelením tejto odmeny medzi nositeľov autorských práv, ktorá sa proti tomuto návrhu bráni.**

Podpisy

* Jazyk konania: holandčina.